

Annales

Instituti

Archaeologici

XI - 2015

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Editor's office address

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
<http://www.iarh.hr>

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Izvršne urednice/Desk editors

Ivana Ožanić Roguljić
Asja Tonc

Tehničke urednice/Technical editors

Ivana Ožanić Roguljić
Asja Tonc

Uredništvo/Editorial board

Katarina Botić, Siniša Krznar, Ivana Ožanić Roguljić, Ana Konestra, Andreja Kudelić, Asja Tonc,
Marina Ugarković

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Michreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Prijevod na engleski/English translation

Una Krizmanić Ožegović

Lektura/Language editor

Ivana Majer (hrvatski jezik/Croatian)
Una Krizmanić Ožegović (engleski jezik/English)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Ivana Ožanić Roguljić
Asja Tonc

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

©Institut of archaeology, Zagreb 2015.

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 9** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- Sotin i Opatovac, probna arheološka istraživanja višeslojnih nalazišta 2014. godine
- 14** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- Sotin, arheološka istraživanja stariježeleznodobnog groblja u Podunavlju 2014. godine
- 18** **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar
- Rezultati istraživanja nalazišta Batina – Sredno 2014. godine
- 23** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Marina Sečkar
- Beli Manastir – Širine, zaštitna istraživanja prapovijesnog i srednjovjekovnog nalazišta AN 2A na dionici autoceste A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj 2014. godine
- 28** **Siniša Krznar**
- Arheološko istraživanje lokaliteta AN 8 Donji Miholjac – Goračka
- 33** **Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2014. godine
- 38** **Saša Kovačević**
- Nova Bukovica – Sjenjak 2014. godine
- 43** **Marko Dizdar**
- Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2014. godini
- 46** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
- Dolina, istraživanje kasnobrončanodobnog groblja pod tumulima 2014. godine
- 50** **Tajana Sekelj Ivančan**
- Arheološki ostaci triju naselja na Sušinama u Virju
- 54** **Siniša Krznar**
- Nova sezona istraživanja lokaliteta Torčec – Cirkvišće

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 9** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- Sotin and Opatovac, trial research of multilayered sites in 2014*
- 14** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- Sotin, archaeological research of an Early Iron Age cemetery in Danube region, 2014*
- 18** **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar
- Research results from Batina – Sredno site in 2014*
- 23** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Marina Sečkar
- Beli Manastir – Širine, rescue excavations of the prehistoric and medieval site AN 2A on the A5 highway, Beli Manastir-Osijek-Svilaj section in 2014*
- 28** **Siniša Krznar**
- Archaeological research of AN 8 - Donji Miholjac – Goračka site*
- 33** **Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, Archaeological Research 2014*
- 38** **Saša Kovačević**
- Nova Bukovica - Sjenjak 2014*
- 43** **Marko Dizdar**
- Research results from the La Tène cemetery at Zvonimirovo – Veliko polje in 2014*
- 46** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
- Dolina, research of the Late Bronze Age tumulus cemetery in 2014*
- 50** **Tajana Sekelj Ivančan**
- Archaeological remains of three settlements on Sušine in Virje*
- 54** **Siniša Krznar**
- New season of research at the Torčec-Cirkvišće site*

59 **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić
Tena Karavidović

Rezultati arheološkog iskopavanja lokaliteta Kalnik – Igrišće 2014. godine

59 **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić
Tena Karavidović

Results of archaeological excavation from Kalnik – Igrišće site in 2014

63 **Tatjana Tkalčec**

Novi pogledi na stara obrambena zdanja: burg Vrbovec u Klenovcu Humskom, arheološka istraživanja 2014. godine

63 **Tatjana Tkalčec**

New perspectives on ancient fortifications: Vrbovec Castle in Klenovec Humski, archaeological investigations in 2014

74 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra

Sustavna istraživanja lokaliteta Crikvenica – Ad turre: obrada nalaza 2014. godine i izložba 845°C Ad turre (Muzej grada Crikvenice)

74 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra

Systematic research of Crikvenica – Ad turre site: analysis of finds in 2014 and the 845°C Ad Turre exhibition (Museum of Crikvenica)

77 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra

Istraživanje regionalne antičke keramičarske proizvodnje i organizacija III. međunarodnoga arheološkog kolokvija Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru, Crikvenica 2014. (Hrvatska zaklada za znanost, projekt RED)

77 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra

Research in ancient regional pottery production and organization of the Third International Archaeological Colloquium "Roman pottery and glass manufactures. Production and trade in the Adriatic region", Crikvenica 2014 (HRZZ Croatian Science Foundation, Project RED)

80 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Branko Mušić
Bartul Šiljeg
Ana Konestra

Geofizička istraživanja antičkih struktura u uvali Mahučina na otoku Rabu (općina Lopar) 2014. godine (projekt RED, Hrvatska zaklada za znanost)

80 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Branko Mušić
Bartul Šiljeg
Ana Konestra

Geophysical survey of ancient structures in Mahučina Bay on the Island of Rab (Lopar municipality), 2014 (HRZZ, Croatian Science Foundation, Project RED)

83 **Asja Tonc**
Ivan Radman-Livaja
Anja Bertol

Rezultati probnih iskopavanja na gradini Svete Trojice 2014. godine

83 **Asja Tonc**
Ivan Radman-Livaja
Anja Bertol

Results of trial excavations at Sveta Trojica hillfort in 2014

87 **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić

Arheološka istraživanja rimske vile u uvali Soline na otoku Sveti Klement (Pakleni otoci, Hvar), lipanj 2014. godine

87 **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić

Archaeological research of a Roman villa in Soline Bay at the Island of St. Clement (Pakleni Islands, Hvar) in June 2014

Terenski pregledi

93 **Hrvoje Kalafatić
Bartul Šiljeg**

Terenski pregled na prostoru općina Belišće, Marijanci i Donji Miholjac

98 **Zorko Marković
Katarina Botić
Danimirka Podunavac
Jasna Jurković**

Rezultati terenskog pregleda općine Koška 2014. godine

104 **Andreja Kudelić
Filomena Sirovica
Ina Miloglav**

Prikaz rezultata prve faze sustavnoga terenskog pregleda gornje Podravine

109 **Tatjana Tkalčec
Daria Ložnjak Dizdar**

Terenski pregled predjela desne obale srednjeg toka rijeke Glogovnice (Repinec, Festinec, Pokasin, Špiranec)

116 **Tatjana Tkalčec**

Terenski pregled okolice grada Vrbovca tijekom 2014. godine, Zagrebačka županija

128 **Goranka Lipovac Vrkljan
Ana Konestra**

Projekt Arheološka topografija otoka Raba – rezultati terenskog pregleda na području grada Raba u 2014. godini i izložba Arheološka topografija: putovanje kroz prošlost Lopara

Zračna arheologija

135 **Bartul Šiljeg
Hrvoje Kalafatić**

Zračna arheologija u istočnoj Slavoniji 2014. godine

Ostala znanstvena djelatnost Instituta za arheologiju

141-148

Field Surveys

93 **Hrvoje Kalafatić
Bartul Šiljeg**

Field survey on the territory of Belišće, Marijanci and Donji Miholjac municipalities

98 **Zorko Marković
Katarina Botić
Danimirka Podunavac
Jasna Jurković**

Results of a field survey of Koška municipality in 2014

104 **Andreja Kudelić
Filomena Sirovica
Ina Miloglav**

Presentation of results of the first stage of systematic field survey of Upper Podravina (Drava valley)

109 **Tatjana Tkalčec
Daria Ložnjak Dizdar**

Field survey of the right bank of Glogovnica's midstream (Repinec, Festinec, Pokasin, Špiranec)

116 **Tatjana Tkalčec**

Field survey of the area surrounding Vrbovec, Zagrebačka County, 2014

128 **Goranka Lipovac Vrkljan
Ana Konestra**

Project Archaeological topography of the Island of Rab – results of field survey in the City of Rab area in 2014 and exhibition Archaeological topography: a journey through the history of Lopar

Aerial archaeology

135 **Bartul Šiljeg
Hrvoje Kalafatić**

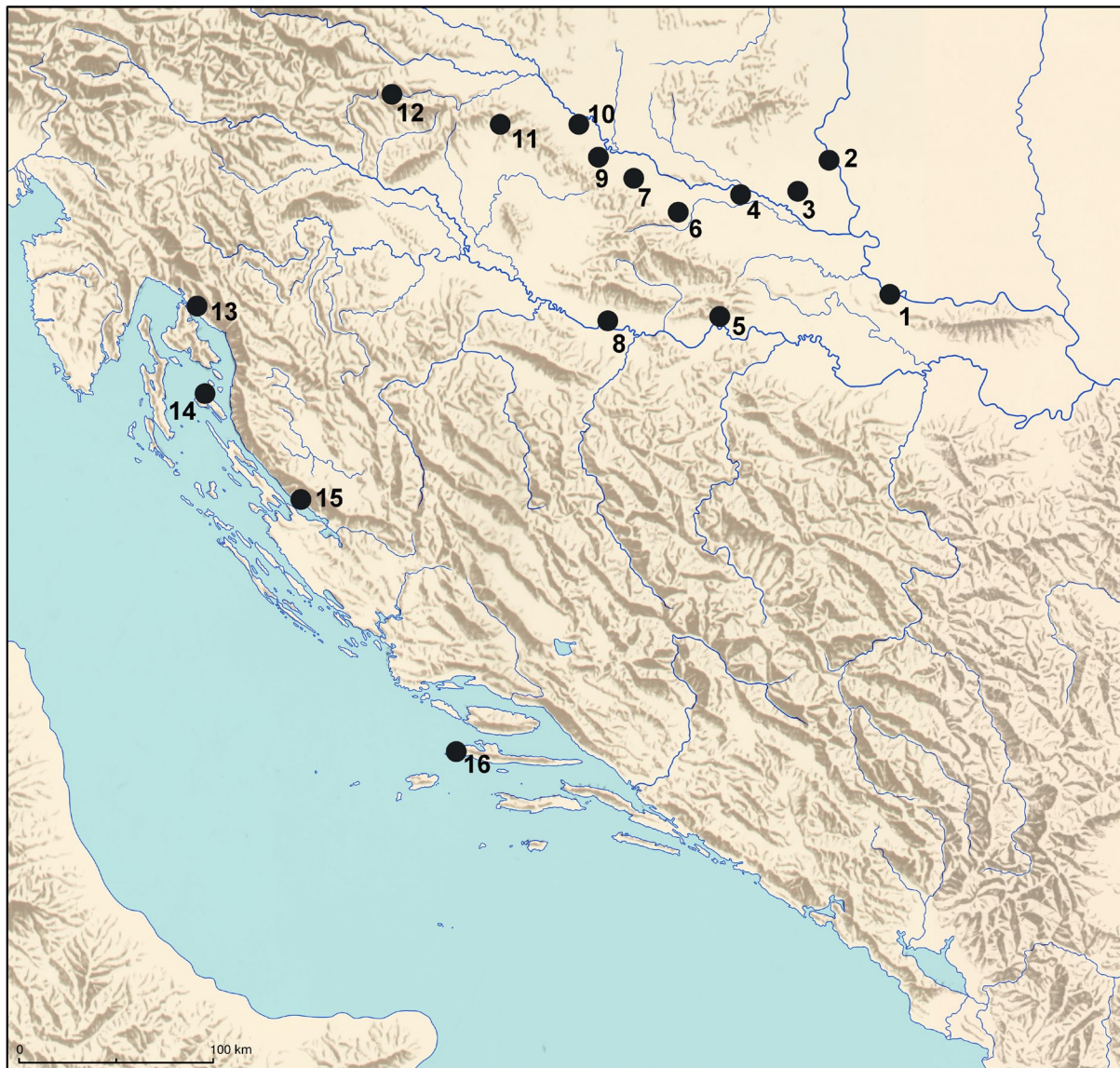
Aerial archaeology in eastern Slavonia in 2014

Additional scientific activity of the Institute

141-148

Arheološka istraživanja

Archaeological Excavations

1. Sotin, Opatovac	9. Virje – Sušine
2. Batina – Sredno	10. Torčec – Cirkvišće
3. AN 2A Beli Manastir – Širine	11. Kalnik – Igrišće
4. AN 8 Donji Miholjac – Goračka	12. Klenovec Humski – Plemićki grad Vrbovec
5. Slavonski Brod – Galovo	13. Crikvenica – Igralište
6. Nova Bukovica – Sjenjak	14. Rab – Mahučina
7. Zvonimirovo – Veliko polje	15. Gradina Sv. Trojica
8. Dolina	16. Sveti Klement – Soline

Sotin i Opatovac, probna arheološka istraživanja višeslojnih nalazišta 2014. godine

Sotin and Opatovac, trial excavations of multilayered sites in 2014

Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar

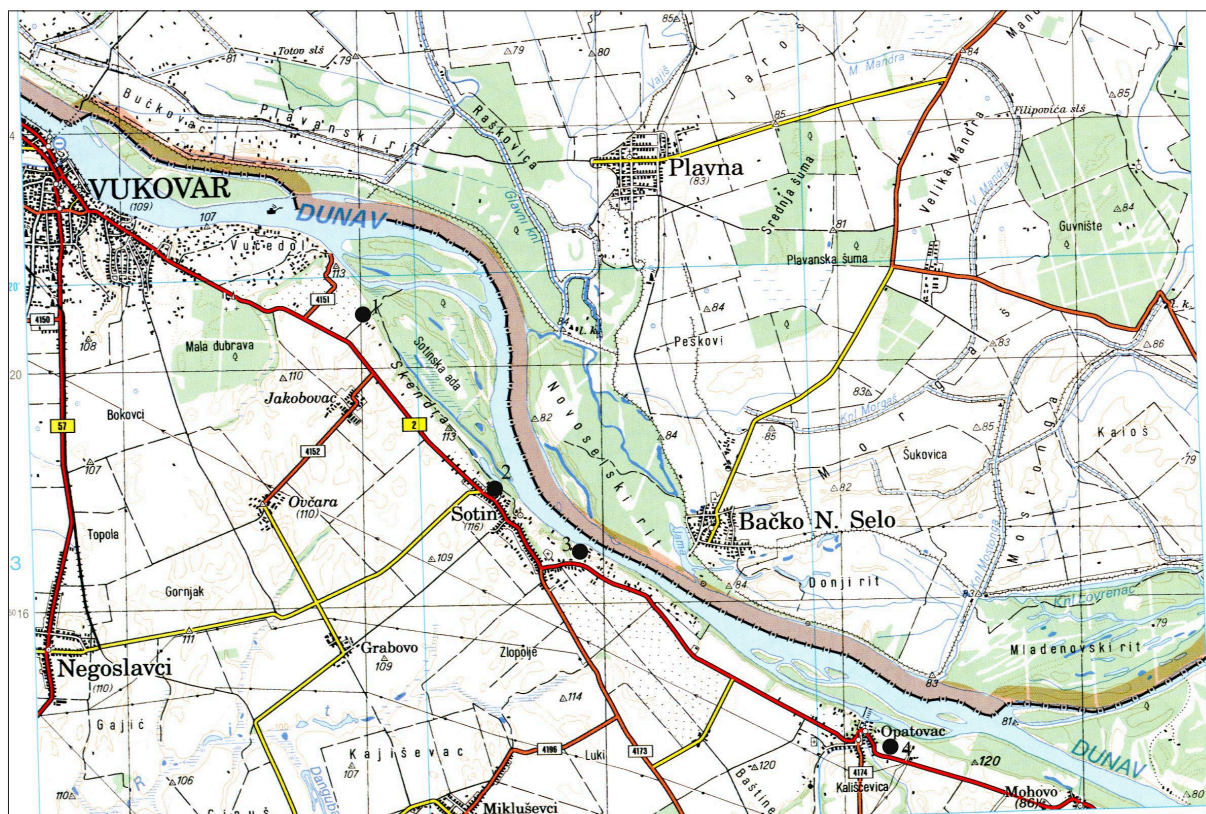
Primljeno/Received: 03. 05. 2015.
Prihvaćeno/Accepted: 20. 08. 2015.

Probna arheološka istraživanja na nekoliko položaja u Sotinu i Opatovcu potvrdila su nalazišta iz vremena neolitika, eneolitika, bronzanog i željeznog doba te srednjeg vijeka, locirana prema prethodnim terenskim pregledima. Istraženi su dijelovi naselja iz različitih razdoblja. Pretpostavljeni položaji groblja iz kasnoga bronzanog doba nisu potvrđeni arheološkim iskopavanjima.

Ključne riječi: Podunavlje, Sotin, Opatovac, sopotska kultura, badenska kultura, Belegiš I, starije željezno doba, naselja
Keywords: Danube region, Sotin, Opatovac, Sopot culture, Baden culture, Belegiš I, Early Iron Age, settlements

U razdoblju od 9. do 22. listopada 2014. provedena su arheološka istraživanja u Sotinu na nekoliko položaja te u Opatovcu na položaju Šanac. Istraživanja su provedena u sklopu uspostavnoga istraživačkog projekta Hrvatske zaklade za znanost (UIP-11-2013-5327) *Pogrebni običaji i društvo kasnog bronzanog doba na jugu Karpatske kotline*. Uspostavni istraživački projekt

Hrvatske zaklade za znanost bavi se pogrebnim običajima i društvom kasnoga bronzanog doba u Karpatskoj kotlini usporednom arheološkom i antropološkom analizom. Primarni je cilj istražiti varijabilnost pogrebnih običaja koja se reflektira u načinu na koji je tretirano i sahranjeno tijelo pokojnika u dosad istraženim grobovima sa sedam grobalja kulture polja sa žarama

Sl. 1 Položaji na kojima su provedena probna istraživanja: 1. Sotin Trojstvo, 2. Sotin Fancage, 3. Sotin Plandište, 4. Opatovac Šanac.

Fig. 1 Locations of trial research: 1. Sotin Trojstvo, 2. Sotin Fancage, 3. Sotin Plandište, 4. Opatovac Šanac.

u sjevernoj Hrvatskoj, datiranih između 13. i 9. stoljeća prije Krista. Na široj razini, kombinirat će se podaci u istraživanju kasnobrončanodobnih društvenih identiteta na jugu Karpatske kotline. Drugi je cilj provjeriti tradicionalno utvrđene razlike između kulture polja sa žarama i Belegiš II grupe na drugim dokazima iz groblja osim urni.

Arheološka istraživanja u Sotinu poduzeta su radi utvrđivanja točnog položaja groblja Belegiš II kulture, čije je naselje prema podacima iz terenskih pregleda locirano na položaju Srednje polje i Fancage.

Arheološka istraživanja u Sotinu i Opatovcu proveo je Institut za arheologiju, voditeljica istraživanja je Daria Ložnjak Dizdar, a u istraživanju je sudjelovao i Marko Dizdar, te šest radnika. Iskopavanja su provedena dozvolom Konzervatorskog odjela Vukovar (Klasa: UP/I-612-08/14-08/0442, Ur. broj: 532-04-02-19/1-14-4). Arheološka istraživanja financirana su od strane Hrvatske zaklade za znanost (projekt UIP-11-2013-5327).

Istraživanja su provedena na četiri različite lokacije uz suglasnost vlasnika:

na položaju Sotin Trojstvo (Haglovi), k. č. 13, k. o. Sotin, vlasnika I. Filkovca iz Vukovara;

u Sotinu na položaju Fancage u sjevernom dijelu današnjeg sela na k. č. 274, k. o. Sotin, u vlasništvu Grada Vukovara;

na položaju Plandište, istočno od današnjeg naselja na k. č. 485, k. o. Sotin, vlasnika P. Sabljica iz Sotina;

na položaju Šanac u Opatovcu, k. č. 271, k. o. Opatovac, vlasnice E. Antolović iz Opatovca.

Sotin Trojstvo

Na položaju Trojstvo – Haglovi, zapadno od surduka koji se spušta prema Dunavu, istraжена je sonda veličine 25 × 3,5 m.

U sjevernom dijelu sonde 1 na Trojstvu otkriveni su dijelovi jame SJ 7, kanala SJ 13 te jama SJ 9, koji se prema nalazima mogu datirati u badensku kulturu.

Ovi objekti badenske kulture ukopani su u jarak SJ 11 koji prema nalazima pripada sopotskoj kulturi. Južno od sopotskog jarka SJ 11 uočen je jarak SJ 19 jednake orijentacije u kojem su pronađeni ostaci ukopa za drvene stupove, možda dijelovi palisade. Vjerojatno se sopotsko naselje nalazi južno od istraživanog jarka.

U južnom dijelu sonde otkriveni su plići ukopi sa sporadičnim nalazima, vjerojatno je riječ o recentnijim ukopima jama SJ 21, 23, 25 od voćnjaka ili vinograda. Također u jami SJ 5 u sjeverozapadnom dijelu sonde nije bilo nalaza.

U sondi su otkriveni pravokutni kanali orijentacije sjever – jug i istok – zapad sa sporadičnim ulomcima prapovijesne keramike. Moguće je da je riječ o novovjekovnoj parcelaciji.

Na položaju Trojstvo istraženi su dijelovi naselja sopotske i badenske kulture. U južnom dijelu sonde otkriveni su tragovi novije upotrebe zemljišta (vinograda ili voćnjaka).

Sl. 2 Sotin Trojstvo, Ukop jame SJ 9 i kanala SJ 13 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 2 Sotin Trojstvo, Burial of pit SU 9 and canal SU 13 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Na položaju Trojstvo prilikom arheoloških istraživanja otkriveni su površinski nalazi ulomaka keramike Belegiš II kulture te spaljene kosti, no nalazi iz kasnoga brončanog doba nisu potvrđeni sondom 1.

Sl. 3 Sotin Trojstvo, Bakrena sjekira iz SJ 12 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 3 Sotin Trojstvo, Copper axe from SJ 12 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Sotin Fancage

Na položaju Fancage koji se nalazi u sjevernom dijelu današnjeg sela Sotin, terenskim pregledom vrtova kuća pronađeni su ulomci keramike iz srednjeg i kasnoga brončanog doba. Na k. č. 274, k. o. Sotin, u vrtu današnjeg DVD doma, otvorena je sonda 1 dimenzija 20 × 4,25 m.

Istražene su tri jame i stup koje pripadaju naselju Belegiš I kulture u srednjem brončanom dobu. U istraženom dijelu zemunice SJ 13 pronađena je veća količina keramike, školjki i životinjskih kostiju (Sl. 8).

Na istom položaju zabilježene su i dvije srednjovjekovne jame te ostaci ognjišta (Sl. 6, 9). U obje jame zabilježeni su nalazi keramike, a u jami SJ 17 i životinjskih kostiju. Jama SJ 17 pripada razdoblju kasnoga srednjeg vijeka.

Istraženi dio Fancage potvrdio je spoznaje iz terenskih pregleda da je ovaj prostor bio naseljen tijekom srednjega brončanog doba. Sondom 1 potvrđeno je naselje Belegiš I kulture i srednjovjekovno naselje. Groblje iz vremena srednjeg i kasnoga brončanog doba nije na ovom položaju nego se vjerojatno nalazi zapadnije ili južnije od istodobnog naselja.

Srednjovjekovno naselje na Fancagama mlađe je od srednjovjekovnog naselja na Srednjem polju zabilježenog u arheološkim istraživanjima od 2008., te od 2011. do 2014. godine.

Sotin Plandište

Na položaju Plandište terenskim pregledima utvrđeni su površinski nalazi starčevačke, sopotske i badenske kulture, te Belegiša I i II. Na položaju Plandište otvoren je manji rov dimenzija 20 × 2 m.

Položaj sonde 1 bio je na rubu zaravni bliže rijeci, i istra-

Sl. 4 Sotin Trojstvo, Ukop jarka SJ 11 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).
 Fig. 4 Sotin Trojstvo, Burial of ditch SU 11 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Sl. 5 Sotin Fancage, Ukop jame SJ 7 i stupa SJ 9 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).
 Fig. 5 Sotin Fancage, Burials of pit SU 7 and posthole SU 9 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Sl. 6 Sotin Fancage, Ukop jame SJ 11 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).
 Fig. 6 Sotin Fancage, SU 11 pit burial (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Sl. 7 Sotin Fancage, Ulomak amforice Belegiša I iz SJ 10 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 7 Sotin Fancage, Small fragment of a Belegiš I amphora from SU 10 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Sl. 8 Sotin Fancage, Istraženi dio zemunice SJ 13 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 8 Sotin Fancage, Researched part of a dugout SU 13 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

žena prapovijesna jama SJ 19 s ulomcima keramike i nalazom pršljena pripada vjerojatno sopotskom naselju. Jamu SJ 9 prema sporadičnim nalazima keramike pri dnu jame može se datirati u badensku kulturu.

Na položaju Fancage otkriveni su dijelovi kasnosrednjovjekovnog naselja sa sporadičnim ulomcima keramike, te nalazima cigle.

Istraživanja u sondi 1 na Plandištu potvrdila su postojanje prapovijesnih naselja (sopotske i badenske kulture) te kasnosrednjovjekovnog naselja na lesnoj zaravni nedaleko od surduka koji vodi do položaja Vodica. Nalazi iz srednjeg i kasnoga brončanog doba nisu utvrđeni probnim iskopavanjima, pa će se daljnjim terenskim pregledima i probnim istraživanjima pokušati utvrditi

Sl. 9 Sotin Fancage, Ognjište SJ 14 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 9 Sotin Fancage, Fireplace SU 14 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Sl. 11 Sotin Plandište, Ukop jame SJ 11 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 11 Sotin Plandište, Pit burial SU 11 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

položaj naselja ili groblja iz kasnoga brončanog doba i odnos prema obližnjem naselju Belegiš II kulture na Srednjem polju.

Sl. 10 Sotin Plandište, Ukop jame SJ 7 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 10 Sotin Plandište, Pit burial SU 7 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Opatovac

Na položaju Šanac u Opatovcu istražene su tri sonde: sonda 1, dimenzija 25,10 × 2 m; sonda 2, 23 × 2 m; sonda 3, 18,5 × 2 m.

Na položaju Šanac otkriveni su ostaci naselja iz različitih prapovijesnih razdoblja. Otkriven je kanal SJ 17 s ulomcima starčevačke kulture (Sl. 13).

Najbrojniji su objekti badenske kulture pri čemu su otkrivene dvije jame za zalihe SJ 9 i SJ 11 (Sl. 14-15). U jami SJ 11 otkrivene su dvije faze korištenja. Pri samom vrhu jame otkrivene su šalica, zdjela te ulomci lonca zajedno sa životinjskim i dislociranim ljudskim kostima. Na dnu jame SJ 11 otkriven je čitav lonac te zdjela badenske kulture.

Južno od jama SJ 9 i 11 otkrivene su još dvije manje jame (SJ 27) s nalazima badenske keramike i jama (SJ 29) s ulomcima kostolačke keramike.

Probna arheološka istraživanja provedena na tri položaja u Sotinu i na položaju Šanac u Opatovcu potvrdila su položaje arheoloških nalazišta zamijećenih pri terenskim pregledima (Ložnjak Dizdar et al. 2014). Arheološkim iskopavanjima potvrđena su neka od razdoblja koja su zabilježena na tim položajima prema površinskim nalazima.

U Sotinu, na položaju Trojstvo, zapadno od sela, bliže Vučedolu, otkriveni su tragovi sopotskog i badenskog naselja.

Sl. 12 Sotin Plandište, Ulomak ostruge iz jame SJ 17 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 12 Sotin Plandište, Spur fragment from pit SU 17 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

U Sotinu, na položaju Fancage, u sjevernom dijelu današnjeg naselja, otkriveni su dijelovi srednjobrončanodobnog (Belegiš I) naselja te dijelovi kasnosrednjovjekovnog naselja.

U Sotinu, na položaju Plandište, na jugoistočnom rubu današnjeg naselja, istraženi su dijelovi sopotskog naselja i ostaci kasnosrednjovjekovnog naselja.

U Opatovcu, na položaju Šanac, pronađeni su dijelovi badenskog naselja te poluzemunica s kraja starijega željeznog doba (Sl. 16).

Ostaci groblja iz kasnoga brončanog doba nisu potvrđeni istraživanjima ni na jednom položaju.

Ova ciljana arheološka istraživanja upućuju na nužnost sustavnih terenskih pregleda i daljnjih provedbi probnih iskopavanja s ciljem sigurnih lociranja naselja i groblja iz pojedinih razdoblja. Visoka lesna zaravan koja je bila gusto naseljena kroz sva razdoblja pokazuje kako se način korištenja prostora razlikovao kroz vrijeme što su potvrdili i rezultati ovih istraživanja. Uz rezultate novih istraživanja i terenskih pregleda i već potvrđene položaje nalazišta, poput naselja badenske i Belegiš II kulture na Vučedolu (Težak-Gregl 1985), upućuju na mogućnosti prostorne analize veličine i međusobnih odnosa istodobnih naselja.

Sl. 13 Opatovac Šanac, Kanal SJ 17 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).
Fig. 13 Opatovac Šanac, Ditch SU 17 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Sl. 15 Opatovac Šanac, Lonac PN 7 in situ u jami SJ 11 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).
Fig. 15 Opatovac Šanac, PN 7 pot in situ in pit SU 11 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Sl. 14 Opatovac Šanac, Jama SJ 9 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).
Fig. 14 Opatovac Šanac, Pit SU 9 (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Sl. 16 Opatovac Šanac, Istraženi dio poluzemunice SJ 15 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).
Fig. 16 Opatovac Šanac, Researched part of the SU 15 half-dugout (photo by: D. Ložnjak Dizdar).

Literatura

- Ložnjak Dizdar, D., Hutinec, M., Dizdar, M. 2014, Terenski pregled područja između Sotina i Opatovca, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. X, 159–163.
Težak-Gregl, T. 1985, Dva nova groba badenske kulture s Vučedola, *Opuscula archaeologica*, Vol. 10, 23–39.

Summary

Trial research on three locations in Sotin and at Šanac in Opatovac confirmed the archaeological sites detected during field survey (Ložnjak Dizdar et al. 2014). Archaeological excavations have confirmed some of the periods documented on these locations according to surface finds.

In Sotin, west of the village, at Trojstvo position closer to Vučedol, traces of Sopot and Baden settlements were found.

In Sotin, in the north part of the present-day village, at Fancage position, traces of middle Bronze Age (Belegiš I) settlement were discovered, as well as parts of a late medieval settlement.

In Sotin, at the south east edge of the present-day village, at Plandište, parts of a Sopot settlement and remains of a late medieval settlement were explored.

At Šanac in Opatovac, parts of a Baden settlement and a half-dugout from the late Early Iron age period were discovered.

Research did not confirm remains of a cemetery from the Late Bronze Age at any of the locations.

These aimed archaeological trials suggest that systematic field survey and trial excavation are necessary to locate specific settlements and cemeteries from certain periods. High loess plateau, which was densely populated throughout history, illustrates how space was used differently during individual time periods, which has also been confirmed by this research. The results from new research and field survey and the already confirmed positions of sites, such as Baden and Belegiš II settlements in Vučedol (Težak-Gregl 1985), suggest a possibility for spatial analysis in terms of size and mutual relations between concurrent settlements.